

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. V. Solvuntur objectiones,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

ner aliquam creaturam, convenire univoce cum Deo in aliquo esse reali, & non ficto, & esse ejusdem immaterialitatis cum illo, implicat dari aliquam speciem creatam, quæ illum quidditative repræsentet.

28. Denique exclusa manet aliorum responsio, qui dicunt cum Vazque, & Alarcon, D. Thomam, vel solum negare similitudinem creatam, quæ se habeat ut medium prius cognitum, seu ut medium quod, non tamen speciem intentionalem, seu medium quo videatur. Vel si illam neget, eam solum negare de facto, non tamen de possibili. Unde dicit Alarcon tract. 1. de visione Dei disp. 3. cap. 2. num. 5. non esse assignabilem locum D. Thomæ, ubi clarè dicat impossibilem esse hanc speciem.

Sed utrumque facile confutatur: primum quidem, quia D. Thomas in 4. dist. 49. quæst. 2. art. 1. ad 15. & quodl. 7. quæst. 1. art. 1. distinguit triplex medium, scilicet medium *sub quo* ex parte potentiae, medium *quo*, quod est species intelligibilis, & denique medium *in quo*, sicut speculum, in quo aliquid cognoscitur tanquam in re prius cognita. Et dicit, in visione beatifica non dari secundum & tertium medium, sed solum inveniri primum, quod est ipsum lumen, quod dicitur similitudo ex parte potentiae, ut explicat hic art. 2. Ergo expressè negat D. Thomas speciem intelligibilem in visione beata, & non solum medium in quo, seu prius cognitum. Præterea hic art. 2. ad 3. & tertio cont. Gent. c. 51. explicat quomodo essentia divina loco speciei actuet intellectum beati ad sui visionem: si autem solum intenderet negare similitudinem creatam, quæ se habeat ut medium prius cognitum, non autem speciem intelligibilem creatam, quæ est medium cognoscendi ut quo: ut quid explicaret, quod ipsa essentia divina habet rationem speciei, seu formæ intelligibilis, & quomodo? Similiter alia explicatio D. Thomæ evidenter est nulla: tum quia rationes D. Thomæ jam expositæ, probant implicare contradictionem quod Deus videatur per illam. Tum etiam, quia quodl. 7. citato clarè dicit esse impossibile dari intellectui creato talem similitudinem, quæ sit medium *quo* respectu divinæ essentiae. Idem docet 3. contra Gentes. cap. 49. & hic art. 2. sæpe reperit, quod non potest dari similitudo ex parte objecti, per quam (ut ostendimus) significat speciem intelligibilem. Ex quo patet quàm parùm sit versatus Alarcon in lectione D. Thomæ, & quàm falsum sit illud quod dicit, nimirum non esse assignabilem locum in D. Thomæ, ubi clarè dicat impossibilem esse hanc speciem.

29. Ultima ratio petitur ex eadem radice quæ alia, & fundatur in hoc quod si daretur aliqua species creata, quæ Deum ut est in se repræsentaret, illa ex se, & ex natura sua haberet vim repræsentativam extensive infinitam: tum quia repræsentaret divinam essentiam, quæ est aliquid incircumscriptum, illimitatum, & continens in se supereminenter quidquid potest significari, vel intelligi ab intellectu creato. Tum etiam, quia quantum est de se repræsentaret totam collectionem effectuum possibilem, quæ in divina omnipotentia continentur: cum enim talis species, naturaliter, & non liberè repræsentaret, ex se & ex sua natura, non esset magis determinata ad repræsentandam unam ex creaturis possibilem, quàm alteram. Unde ex tota illa collectione, posset quamlibet repræsentare, & sic ex se, & ex sua natura,

A haberet vim repræsentativam pertinentem ad omnes, ac proinde extensive infinitam, cum effectus qui latent in divina omnipotentia, infiniti sint: repugnat autem, aliquam speciem creatam habere vim repræsentativam infinitam; quia cum vis intentionalis & repræsentativa in specie, fundetur in ejus immaterialitate, sicut repugnat dari speciem creatam quæ sit infinita immaterialitatis, ita & quæ habeat vim repræsentativam extensive infinitam. Unde D. Thomas 1. p. q. 55. art. 1. docet naturam angelicam, v. g. Gabrielis, non posse deservire per modum speciei, ad omnium rerum intellectionem; quia cum limitata sit, nequit in esse repræsentativo omnia continere.

§. V.

Solvuntur objectiones.

30. **O**bjicies primò cum Egidio à Præsentatione contra primam conclusionem, in qua dicimus in visione beata nullam de facto intervenire speciem creatam. Connaturalius, & congruentius videtur, tam ex parte Dei, quam ex parte intellectus creati, poni speciem creatam in visione beata, quàm divinam essentiam supplere vices illius: Ergo cum Deus concurrat ad operationes causarum secundarum, modo sibi & illis magis congruo & connaturali, talis species admittenda est. Consequentia patet, Antecedens probatur quantum ad utramque partem. In primis enim ex parte Dei connaturalius est, quod medijs formis creatis concurrat ad operationes creaturarum, quàm per seipsum immediate. Sicut connaturalius est, quod naturæ creatæ proprijs suppositis terminentur, quàm divinis; & quod Deus producat lucem medio Sole, quàm se solo. Item connaturalius est nostro intellectui, ut perveniat ad cognitionem objectorum, mediâ aliquâ specie illi inhærente, eique subordinatâ, quàm mediante essentiâ divinâ, illi assistente per modum speciei. Præsertim quia valde difficilè explicatur, quomodo essentia divina possit uniri intellectui beato, suppleto vices speciei, nisi illum informet, eique inhæreat, quod impossibile est.

31. **R**espondeo negando Antecedens, quantum ad utramque partem. Ad cujus probationem, in primis dici potest, convenientius esse quod Deus medijs formis creatis, concurrat ad operationes causarum secundarum, quando tales formæ sunt possibiles; secus verò quando sunt impossibiles, & implicat contradictionem, ut contingit in proposito.

32. **S**ecundò, dato etiam quod species creata in visione beata esset possibilis, non tamen esset magis congruum, & connaturale Deo, & intellectui creato, quod Deus illâ mediante ad visionem beatificam concurreret, quàm immediate per suam essentiam gerentem vices speciei. Ad primam probationem in contrarium, dicendum est, quod connaturalius est Deum medijs formis creatis operari, quando illæ formæ se habent ut virtutes per se operativæ, & propria rei creatæ: tunc enim connaturalius est, quod Deus illas agere permittat, quàm quod impediatur, & per seipsum suppleat: secus verò quando illæ formæ se habent solum repræsentative, & ut vices gerentes alterius; si enim illud sit præsens, & per seipsum sufficienter actuans, potius superfluit, & minùs connaturale est, quod per alterum

id fiat, quam per seipsum, ut constat in substantia Angeli, gerente vices speciei impressae in cognitione sui.

Ad secundam probationem, similiter dicatur, esse connaturalius intellectui nostro cognoscere res per speciem creatam representativam illarum, quando objectum per seipsum non est intelligibile, & intimè illi praesens; secus autem, quando habet has condiciones, ut contingit in proposito: essentia enim divina, est per seipsam intelligibilis, & intimè praesens intellectui beatorum. Et licet non possit illum informare, hoc tamen non obstat, quin possit supplere vices speciei: quia, ut infra dicemus, informatio, vel inherencia, non est de ratione speciei, sed per accidens illi convenit.

32. Objicies secundo contra secundam conclusionem. Si nulla posset dari species creata, Deum quidditative representans, maximè quia illa deberet esse ejusdem immaterialitatis cum Deo; in hoc enim principio fundatur praecipua vis, & efficacia rationum D. Thomae: Sed hoc principium est falsum, vel saltem valde incertum, & dubium: Ergo nutat praecipuum fundamentum nostrae sententiae. Major constat ex supra dictis: Minor probatur multipliciter. Primo, quia dari potest, & de facto datur lumen gloriae, quo intellectus beatus connaturaliter videt Deum, quamvis non sit ejusdem cum eo immaterialitatis.

Secundo, Species quae est accidens potest representare quidditative substantiam, quamvis non sit ejusdem perfectionis cum illa, nec univoce cum ea conveniat.

Tertio, Species quae Angelus inferior quidditative cognoscit superiorem, non est ejusdem perfectionis, & immaterialitatis cum substantia Angeli superioris: Ergo non requiritur proportio in immaterialitate & perfectione, inter speciem & objectum quidditative cognitum. Idem argumentum fieri potest de anima separata, quae potest cognoscere quidditative Angelos, licet non conveniat cum eis in eodem gradu immaterialitatis.

33. Respondeo concessa Majori, negando Minorem, ad cujus primam probationem dicendum, magnum esse discrimen inter lumen gloriae, & speciem impressam: nam lumen gloriae se tenet ex parte subjecti, & est virtus elevativa ipsius, species autem se tenet ex parte objecti, & est ejus similitudo formalis. Quare licet lumen gloriae non habeat eandem cum Deo immaterialitatem, species tamen impressa, quidditative Deum representans, deberet esse ejusdem immaterialitatis cum illo.

Ad secundam probationem, similiter dico disparatam esse rationem; licet enim accidens non possit esse ejusdem perfectionis cum substantia, in ratione entis, nec univoce cum ea convenire, bene tamen in esse intelligibili & representativo, quia potest cum ea convenire in gradu immaterialitatis, quae est fundamentum, & radix intelligibilitatis; imò multoties accidens substantiam superat in immaterialitate. At verò omni entitati creatae, vel creabili, repugnat esse ejusdem perfectionis cum Deo, & cum eo univoce convenire, etiam in esse intelligibili, & representativo; eò quòd nulla creatura possit esse ejusdem immaterialitatis cum illo.

Ad tertiam probationem ejusdem Minoris, dicendum quòd Angelus superior & inferior

A conveniunt in eodem gradu saltem generico & univoce immaterialitatis, quod sufficit ad rationem speciei impressae, ut supra diximus. Et per hoc patet etiam responso ad aliud exemplum de anima separata; licet enim illa non sit in eodem gradu specifico immaterialitatis & intellectualitatis cum Angelis, est tamen in eodem gradu generico cum illis: ratio enim substantiae immaterialis, & intellectualis, ad Angelos, & animam rationalem, univoce communis est.

Objicies tertio: Ad effectum finitum non requiritur virtus infinita: Sed visio beata ad quam species ut virtus concurrunt, est quid finitum: Ergo ad illam non desideratur species infinite perfecta.

B Respondeo distinguendo Majorem: Non requiritur virtus infinita, ex meritis effectus, concedo: ex meritis objecti cuius est virtus, nego. Vel secundo distinguo: Non requiritur per se primo, transeat: per se secundo, nego.

Explicatur: Licet visio beata, per se primo solum exposcat speciem impressam objecti infiniti, ac proinde extrinsecè solum & objective infinitam; quia tamen non potest dari talis species, nisi sit in seipsa intrinsecè infinita, utpote ejusdem perfectionis, & immaterialitatis cum illo, petit saltem per se secundo talem infinitatem. Sicut in sententia quae docet malitiam peccati mortalis esse extrinsecè tantum, & objective infinitam: licet offensiva contra Deum commissa, per se primo, & ex propriis meritis, non exigat nisi satisfactionem simili infinitate extrinsecè gaudentem: quia tamen non potest dari satisfactio quae infinitatem habeat, nisi a persona infinita procedat, & eo ipso quòd procedit a persona infinita, non potest non gaudere infinitate intrinsecè: ideo per se secundo, infinitatem intrinsecè in satisfactioe desiderat.

Objicies ultimum: Quoties possibilis est aliqua actio, etiam possibilis sunt principia quae ad illam concurrunt, ejusdem ordinis cum illa: Sed in ordine supernaturali possibilis est cognitio intellectus, tendens in Deum ut est in se, nempe visio beatifica: Ergo etiam possibilis sunt principia, quae ad illam concurrunt; ac proinde species impressa creata, quae est unum ex principijs ad cognitionem concurrentibus, possibilis erit.

Respondeo distinguendo Majorem: Possibilia sunt principia, quae se tenent ex parte potentiae, concedo. Quae se tenent ex parte objecti, semper, nego. Unde licet in visione beata, possibile sit, & de facto detur lumen gloriae creatum, non tamen datur, nec possibilis est species impressa creata. Ratio disparitatis constat ex supra dictis, nam lumen gloriae se tenet ex parte potentiae, supplet ejus defectum, illam elevat, & confortat, ac reddit proximè intellectivam; species autem se tenet ex parte objecti, vices illius gerit, & reddit illud proximè intelligibile. Cum ergo impossibile sit, divinam essentiam fieri intelligibilem per aliquid creatum; quia illa est sua intelligibilitas per essentiam, ut supra arguebamus: intellectus verò creatus, possit fieri proximè intellectivus per aliquam formam creatam, & illi superadditam, eò quòd non sit sua intellectualitas per essentiam: hinc fit, speciem creatam, non tamen lumen creatum, in visione beatifica repugnare.